

Høringsnotat av forslag til ny forskrift for vann- og avløpsgebyrer

Karmøy kommune legger med dette forslag til ny vann- og avløpsforskrift ut på høring. Frist for innsending av uttalelser er satt til 30. oktober 2022.

Høringssvar merkes med saksnummer 22/5587 og kan sendes inn via elektronisk skjema, epost: post@karmoy.kommune.no, eller brev Rådhuset, postboks 167, 4291 Kopervik.

1 Bakgrunn

Rammene for kommunale vann- og avløpsgebyr fastsettes i kommunal forskrift. Fra 2012 er kommunens adgang til å kreve inn vann- og avløpsgebyrer hjemlet i *lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Forurensningsforskriften* fra 2004 fastsetter de overordnede rammene for gebyrene og hovedreglene om utregning og innkreving. Bakgrunnen for utarbeidelse av ny forskrift er at kommunen ønsker en ny forskrift som er bedre tilpasset dagens forhold.

Vann- og avløpsgebyrene i Karmøy kommune bygger på selvkostprinsippet, det vil si at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes inn gjennom de gebyrene som abonnentene betaler. Kommunen har etter forurensningsforskriften ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. Over- eller underskudd i det enkelte år skal henholdsvis avsettes til eller trekkes fra bundne driftsfond. Avsatt overskudd fra det enkelte år tilbakeføres til abonnentene i form av lavere årsgebyrer i løpet av en femårsperiode. Tilsvarende vil fremførbare underskudd dekkes inn over årsgebyret i løpet av en femårsperiode. Vann- og avløpsgebyrene skal ikke brukes til å finansiere andre deler av kommuneforvaltningen.

2 Oppsummering

I forslag til ny forskrift er tilknytningsgebyret utformet slik at boligeiendom betaler en fast sats per boenhet, mens næringsseiendom betaler en fast sats per bruksenhet. En fast sats opplevelse å være mer rettferdig for abonnentene enn en sats som for eksempel er avhengig av størrelse på bygningen.

Ny vann- og avløpsforskrift foreslår å videreføre et todelt årsgebyr for både vann og avløp, med en fast og variabel del. Det er foreslått at boligeiendommer skal betale ett fastgebyr per boenhet, mens nærings- og kombinasjonseiendommer¹ skal betale fastgebyr etter fastsatte kategorier basert på vannforsyningskapasitet. Bakgrunnen for inndelingen i kategorier er at kommunen må ta hensyn til at kommunens infrastrukturkostnader knyttet til vann og avløp er forholdsmessig høyere for storforbrukende abonnenter enn for en boligeiendom.

Den variable delen av gebyret fastsettes som hovedregel etter målt forbruk, men for abonnenter som ikke har vannmåler må kommunen stipulere forbruket. Ved stipulert forbruk foreslås det i ny forskrift at forbruket beregnes ut fra eiendommens bruksareal (BRA) etter NS-3940, i henhold til et forholdstall mellom bruksareal og vannvolum. I forslag til ny forskrift er det foreslått å videreføre en omregningsfaktor på 0,9 m³ per m² bruksareal.

Simuleringen nedenfor viser en sammenligning av VA-gebyrene i 2022 ved gjeldende og ny VA-forskrift. Grønn bakgrunn i tabellen nedenfor betyr at abonnenten vil betale mindre etter ny forskrift enn i dag, mens rød bakgrunn betyr at abonnenten vil betale mer etter ny forskrift. Disse fargekodene er brukt gjennomgående utover i notatet. Det er tatt utgangspunkt i fire tenkte eiendommer.

Årsgebyr vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Enebolig - Stipulert forbruk - 150 m ²	135	3.146	2.882
Enebolig med hybel - Stipulert forbruk - 230 m ²	223	3.983	3.723
Tjenesteytende næring - Målt forbruk	650	8.034	10.981
Industribedrift - Målt forbruk	10.000	96.765	133.623

Tabell 1 - Simulerte vanngebyrer ved ny og gammel forskrift.

Årsgebyr avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Enebolig - Stipulert forbruk - 150 m ²	135	5.443	5.169
Enebolig med hybel - Stipulert forbruk - 230 m ²	223	7.088	6.840
Tjenesteytende næring - Målt forbruk	650	15.048	20.149
Industribedrift - Målt forbruk	10.000	189.425	252.147

Tabell 2 - Simulerte avløpsgebyrer ved ny og gammel forskrift.

¹ Med kombinasjonseiendom menes eiendom hvor det både er næringsbygninger og bygninger for bolig.

3 Forslag til ny forskrift for vann og avløp

I dette kapittelet skisseres hovedtrekkene og spesielle forhold i forslaget til ny forskrift for vann og avløp.

3.1 Tilknytningsgebyr

Ved tilknytning til kommunalt vann- og/eller avløpsnett er det abonnenten som står for rørleggerkostnaden. Kommunen har således ikke direkte kostnader knyttet til tilknytningen.

I forslag til ny forskrift er tilknytningsgebyret foreslått krevd ved hendelsene beskrevet i forskriftens § 2.1 første ledd bokstav a til c.

Tilknytningsgebyret er utformet slik at boligeiendom betaler skal betale per boenhet, mens næringseiendom skal betale per bruksenhet. En fast sats antas å oppleves som mer rettferdig for abonnentene enn en sats som er avhengig av for eksempel bygningsstørrelse.

Det legges ikke opp til å ilegge tilknytningsgebyr ved til-/påbygg av eksisterende eiendom. Dersom kommunen overtar privat vann- og/eller avløpsanlegg kan kommunen fastsette særskilt sats i det enkelte tilfellet.

Gebyrsatsen fastsettes årlig av kommunestyret og vil fremgå av gebyrregulativet.

3.2 Todelt årsgebyr

Ny vann- og avløpsforskrift foreslår et todelte årsgebyr for både vann og avløp, med en fast del og en variabel del. Dette er en videreføring av dagens ordning. Valget av en todelte gebyrmodell begrunnes i at dette bedre vil fange opp tjenestenes kostnadssammensetning, samt at det gir anledning til å differensiere den faste delen av årsgebyret.

Samlede abonnementsgebyrinntekter skal fortrinnsvis dekke gebyrtjenestens forventede kapitalkostnader (rente- og avskrivningskostnader). Disse kostnadene kan ansees som faste og forbruksuavhengige.

3.3 Abonnementsgebyr (fastledd)

I forslaget til ny forskrift foreslås det at boligeiendom skal betale abonnementsgebyr som en fast sats per boenhet, mens nærings- og kombinasjonseiendommer skal betale abonnementsgebyr etter fastsatte kategorier som gjenspeiler vannforsyningskapasiteten til den enkelte eiendom. Den enkelte eiendom skal betale et gitt antall abonnementsgebyr basert på eiendommens høyeste vannforbruk i årene 2019-2021. Dette er et godt og tilgjengelig anslag på forsyningskapasitet til den enkelte eiendom og dermed også på kommunens infrastrukturkostnader per storforbrukende næringseiendom. Praksisen er i bruk i flere kommuner. Når gebyrkategorien skal fastsettes vil kommunen ta hensyn til kvaliteten på forbruksdataene.

Uten en slik vekting ville hver næringsabonnent bare betalt ett abonnementsgebyr uavhengig av eiendommens relative andel av kommunens produksjons-/håndteringskapasitet. Dette ville resultert i en uheldig skjevdeling av kapitalkostnadene mellom bolig- og næringseiendommer. Antall fastledd følger en avtakende funksjon gitt vannforbruk.

I en overgangsperiode frem til vannmåler er installert hos alle abonnenter skal bolig- og fritidsbygg på kombinasjonseiendom betale abonnementsgebyr per boenhet, mens næringsbygg på kombinasjonseiendom skal betale abonnementsgebyr etter fastsatte kategorier som gjenspeiler vannforsyningskapasiteten for næringsbyggene på eiendommen.

Tabell 3 under viser en oversikt over kategorier, antall abonnementsgebyr (fastledd) og antall abonnenter i hver kategori.

Kategorier	Antall fastledd	Enhet/kapasitet		Abonnenter vann	Abonnenter avløp
Boligeiendom	1	Per boenhet		16.001	13.882
Fritidseiendom	1	Per boenhet		339	171
Kombinasjonseiendom		Per boenhet/kategori		749	229
Næringseiendom - kategori 1	1	0	300	535	420
Næringseiendom - kategori 2	3	300	1.000	195	153
Næringseiendom - kategori 3	6	1.000	3.000	83	59
Næringseiendom - kategori 4	12	3.000	6.000	26	15
Næringseiendom - kategori 5	24	6.000	20.000	19	14
Næringseiendom - kategori 6	50	20.000	50.000	4	0
Næringseiendom - kategori 7	100	50.000	150.000	3	2
Næringseiendom - kategori 8	150	150.000	500.000	3	0

Tabell 3 - Oversikt over kategorier, antall fastledd og antall abonnenter i hver kategori.

3.3.1 Endring av tilordnet kategori for nærings- og kombinasjonseiendom

Det er ikke lagt opp til at tilordnet kategori for den enkelte eiendom skal kunne endres på basis av en reduksjon i vannforbruket. Det er flere årsaker til dette:

- Fastleddet skal dekke kommunens kostnader knyttet til den teoretiske leveringskapasiteten til hver abonnent.
- Kommunens infrastruktur avskrives lineært over 40 år slik at de faste kostnadene er relativt stabile over tid og er upåvirket av endringer i den enkelte abonnents varierende vannforbruk.
- Siden kommunens kostnader knyttet til vann og avløp i sin helhet skal dekkes av abonnentene medfører endringer av kategoritilhørighet en kostnadsforskyvning fra en gruppe abonnenter til en annen.
- Dersom en abonnent gis anledning til å «søke» om tilordning til en annen kategori vil dette kunne få en uheldig smitteeffekt samtidig som det kan føre til brudd på likhetsprinsippet etter god forvaltningspraksis.
- Stadig endring av kategoritilhørighet for et stort antall næringsabonnenter kan påføre kommunen kostnader med å oppdatere fakturasystemet.

Arbeidsgruppen anbefaler å revidere kategoritilhørighet ved jevne mellomrom, f.eks. hvert femte år. Vi anbefaler da å se på forbruksdata fra årene 2019 og frem til sist avleste målerstand for den enkelte eiendom. Det høyeste vannforbruket i perioden bør legges til grunn for kategoritilhørighet.

Samlet inntekt fra abonnementsgebyr skal dekke kommunens kapitalkostnader, dvs. kostnader knyttet til kommunens infrastruktur. En abonnent kan redusere årsgebyr for vann og avløp ved å senke vannforbruket.

3.4 Variabelt gebyr

Det statlige regelverket gir begrensede muligheter til å differensiere det variable forbruksgebyret. Det anbefales å operere med samme forbruksgebyr per m³ for alle abonnentgrupper.

Gebyret fastsettes som hovedregel etter målt forbruk for annet enn bolig og unntaksvis etter stipulert forbruk der vannmåler ikke er installert. I ny forskrift vil det fortsatt være krav til vannmåler for næringseiendom, kombinasjonseiendom, anlegg med varig eller midlertidig tilknytning, eiendom med svømmebasseng og naust. I en overgangsperiode frem til vannmåler er installert hos alle abonnenter kan boligbygg på kombinasjonseiendommer stipuleres, med mindre kommunen krever vannmåler installert.

Ved stipulert forbruk foreslås det i ny forskrift at forbruket beregnes ut fra eiendommens bruksareal etter NS-3940, i henhold til et forholdstall mellom bruksareal og vannvolum. Forholdstallet fremgår av gebyrregulativet.

Gebyr for midlertidig tilknytning er innarbeidet i bestemmelsen om gebyr etter målt forbruk (variabel del av årsgebyret). Imidlertid kan kravet om vannmåler fravikes dersom vannforbruket kan fastsettes på andre måter. I tilfeller der det ikke er mulig å installere vannmåler kan kommunen fastsette et stipulert forbruk.

3.5 Omregningsfaktor for stipulert forbruk

Regelverket understreker at det stipulerte forbruket skal i størst mulig grad tilsvare reelt forbruk. I forslag til ny forskrift er det foreslått å videreføre en omregningsfaktor på 0,90 m³ per m² bruksareal. For boliger med bruksareal opptil 186 m², multipliseres bruksarealet med 0,9 for å beregne vann- og avløpsforbruket. Boliger mellom 186 og 300 m² bruksareal betaler alle på grunnlag av 186 m², mens boliger over 300 kvadratmeter får først et fratrekk på 114 m², før arealet multipliseres med 0,9. Dette er en videreføring av dagens system.

Fordi en fritidsbolig er mindre i bruk enn en bolig er det foreslått en omregningsfaktor 0,30 m³ per m² bruksareal. Forholdstallet fastsettes i gebyrregulativet.

3.6 Særskilt om vannmåler mv.

I forslag til ny forskrift legges det til grunn at kommunen eier vannmåleren og at abonnenten skal betale en årlig leie for anskaffelse og vedlikehold av vannmåleren.

I forslag til ny forskrift åpnes det for at kommunen kan fastsette årsgebyret skjønnsmessig etter purring dersom abonnenten unnlater å foreta avlesning. Kommunen kan selv foreta avlesning uten ytterligere varsel til abonnenten, og kreve særskilt betaling til dekning av kommunens kostnader med dette. Betalingssatsen fastsettes årlig i gebyrregulativet.

4 Gebyrsimulering

Den nye VA-forskriften danner grunnlaget for et nytt gebyrregulativ. Regulativet vedtas årlig av kommunestyret og følgende gebyrsimuleringer er kun en eksempeloppstilling. Simuleringen nedenfor viser en sammenligning av VA-gebyrene i 2022 ved gjeldende og ny VA-forskrift. Alle priser inkluderer mva.

4.1 Abonnements- og forbruksgebyr ved ny forskrift

Tabell 4 og tabell 5 nedenfor viser abonnements- og forbruksgebyr for vann og avløp for ny og gjeldende VA-forskrift. Det er lagt til grunn at abonnementsgebyret skal fortrinnsvis dekke kapitalkostnadene for vann og avløp. I dag utgjør inntekten fra abonnementsgebyret 50 % av årsgebyrinntekten. Andel kapitalkostnader utgjør i dag 31 og 44 % for henholdsvis vann og avløp. For at overgangen ikke skal bli for dramatisk anbefaler arbeidsgruppen at kommunen de kommende årene gradvis nedjusterer andelen inntekter fra abonnementsgebyret, og at inntektsandelen fra forbruksgebyret øker.

Vann 2022 inkl. mva.	Enhet	Gjeldende	Ny forskrift
Abonnementsgebyr	kr/boenhet	1.865	1.594
Forbruksgebyr	kr/m ³	9,49	9,54

Tabell 4 - Vann - Forbruks- og abonnementsgebyr for gjeldende og ny VA-forskrift.

Avløp 2022 inkl. mva.	Enhet	Gjeldende	Ny forskrift
Abonnementsgebyr	kr/boenhet	2.925	2.611
Forbruksgebyr	kr/m ³	18,65	18,95

Tabell 5 - Avløp - Forbruks- og abonnementsgebyr for gjeldende og ny VA-forskrift.

4.2 Årsgebyr bolig- og fritidseiendommer uten vannmåler

98 % av de private vann- og avløpsabonnenter betaler i dag etter stipulert forbruk. Tabell 6 og tabell 7 viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for ulike boligkategorier med stipulert forbruk.

Stipulert - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig - 80 m ²	24	2.093	1.823
Tomannsbolig - 100 m ²	90	2.719	2.452
Enebolig - 180 m ²	135	3.146	2.882
Enebolig med hybel - 230 m ²	223	3.983	3.723

Tabell 6 - Simulerte vanngebyrer for ulike boligeiendommer uten vannmåler.

Stipulert - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig - 80 m ²	24	3.373	3.066
Tomannsbolig - 100 m ²	90	4.604	4.316
Enebolig - 150 m ²	135	5.443	5.169
Enebolig med hybel - 230 m ²	223	7.088	6.840

Tabell 7 - Simulerte avløpsgebyrer for ulike boligeiendommer uten vannmåler.

Stipulert - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig - 80 m ²	24	5.465	4.889
Tomannsbolig - 100 m ²	90	7.323	6.769
Enebolig - 150 m ²	135	8.589	8.051
Enebolig med hybel - 230 m ²	223	11.071	10.563

Tabell 8 - Totalt årsgebyr ved stipulert forbruk for vann og avløp.

4.3 Årsgebyr bolig- og fritidseiendommer med vannmåler

2 % av de private vann- og avløpsabonnenter betaler i dag etter målt forbruk. Tabell 9 og tabell 10 viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for ulike boligkategorier med målt forbruk.

Målt - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig	35	2.197	1.928
Tomannsbolig	50	2.340	2.071
Enebolig	120	3.004	2.739
Enebolig med hybel	200	3.763	3.501

Tabell 9 - Simulerte vanngebyrer for ulike boligeiendommer med vannmåler.

Målt - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig	35	3.578	3.274
Tomannsbolig	50	3.858	3.558
Enebolig	120	5.163	4.885
Enebolig med hybel	200	6.655	6.401

Tabell 10 - Simulerte avløpsgebyrer for ulike boligeiendommer med vannmåler.

Målt - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig	35	5.775	5.202
Tomannsbolig	50	6.197	5.629
Enebolig	120	8.167	7.623
Enebolig med hybel	200	10.418	9.902

Tabell 11 - Totalt årsgebyr ved målt forbruk for vann og avløp.

4.4 Årsgebyr nærings- kombinasjonseiendommer

Tabell 12 og tabell 13 nedenfor viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for nærings- og kombinasjonseiendommer. Det er tatt utgangspunkt i åtte tenkte eiendommer. For nærings- og kombinasjonseiendom er hovedregelen i forurensningsforskriften at årsforbruket beregnes på grunnlag av målt vannforbruk. Kommunen vil derfor i ny forskrift kreve vannmåler for alle nærings- og kombinasjonseiendommer i kommunen.

Næring - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Varehandel	150	3.289	3.025
Tjenesteytende næring	650	8.034	10.981
Landbrukseiendom (1 næringsbygg + 1 boligbygg)	2 000	20.845	30.232
Kjøpesenter	5 000	49.315	66.812
Industribedrift	10 000	96.765	133.623
Fiskeribedrift	30 000	286.565	365.797
Produksjonsbedrift	90 000	855.965	1.017.681
Stor produksjonsbedrift	250 000	2.374.365	2.623.185

Tabell 12 - Simulerte vanngebyrer for ulike nærings- og kombinasjonseiendommer.

Næring - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Varehandel	150	5.723	5.453
Tjenesteytende næring	650	15.048	20.149
Landbrukseiendom (1 næringsbygg + 1 boligbygg)	2 000	40.225	56.174
Kjøpesenter	5 000	96.175	126.074
Industribedrift	10 000	189.425	252.147
Fiskeribedrift	30 000	562.425	699.001
Produksjonsbedrift	90 000	1.681.425	1.966.454
Stor produksjonsbedrift	250 000	4.665.425	5.128.751

Tabell 13 - Simulerte avløpsgebyrer for ulike nærings- og kombinasjonseiendommer.

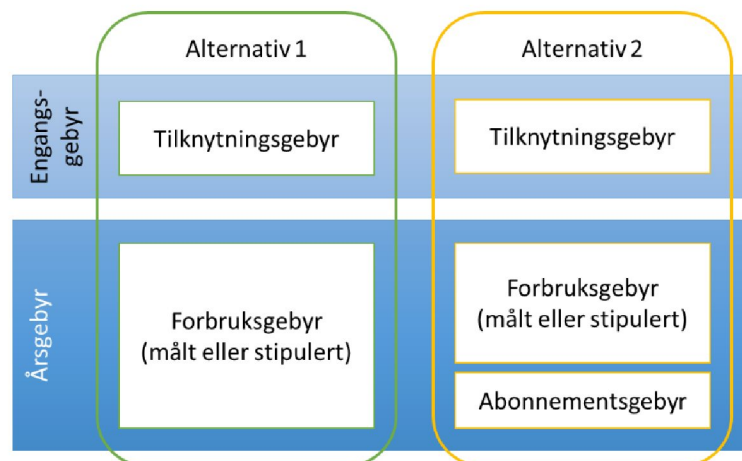
Næring - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Varehandel	150	9.011	8.478
Tjenesteytende næring	650	23.081	31.131
Landbrukseiendom (1 næringsbygg + 1 boligbygg)	2 000	61.070	86.405
Kjøpesenter	5 000	145.490	192.885
Industribedrift	10 000	286.190	385.771
Fiskeribedrift	30 000	848.990	1.064.798
Produksjonsbedrift	90 000	2.537.390	2.984.135
Stor produksjonsbedrift	250 000	7.039.790	7.751.936

Tabell 14 - Totalt årsgebyr nærings- og kombinasjonseiendommer for vann og avløp.

5 Nærmere om sentrale regler

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, samt tilhørende forskrift, sier at kommunene kan dekke inn inntil 100 % av sine kostnader til vannforsyning og avløpshåndtering gjennom gebyrer. Videre sier lovens tilhørende forskrift at gebyrene skal bestå av engangsgebyr for tilknytning og årlige gebyrer. Ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn.

De årlige gebyrene skal enten beregnes på grunnlag av vannforbruk alene, eller en todelt gebyrordning med en fast og en variabel del. Figur 1 skisserer de to alternativene.

Figur 1 - Vann- og avløpsgebyrer

5.1 Tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyret er et engangsgebyr. Det skal ikke kreves nytt gebyr ved ominnredning eller bruksendring. Kommunen har anledning til å vedta i lokal forskrift at det skal kreves et tillegg i gebyret ved tilbygg eller påbygg. Kommunen kan da bestemme at tilleggsgebyret bare skal betales når utvidelsen utgjør et visst minsteareal.

5.1.1 Kostnadsgrunnlag

I forskriften med kommentarer er det ikke spesifisert hvilke kostnader som skal dekkes inn gjennom tilknytningsgebyret, men intensjonen er at det skal dekke en forholdsmessig del av kommunens samlede kostnader med vannforsyning og avløp. Gebyret skal beregnes for den enkelte faste eiendom eller for den enkelte boenhet på eiendommen.

5.1.2 Anledning til å kreve inn gebyret

Plikt til å betale engangsgebyr for tilknytning oppstår når en ellers gebyrpliktig eiendom blir bebyggt, eller når gebyrplikt for bebyggt eiendom inntreffer etter *lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 3*. Kommunen bestemmer når gebyrene forfaller til betaling. Det kan ikke stilles krav om betaling av tilknytningsgebyr før utstedelse av byggetillatelse.

5.2 Årsgebyr

5.2.1 Beregningsmåte

Årsgebyr kan beregnes på to forskjellige måter. Gebyret kan beregnes utelukkende på bakgrunn av vannforbruk, eller kommunen kan velge en todelt gebyrordning hvor årsgebyret består av en fast og en variabel del hvor den variable delen beregnes ut fra vannforbruk. Vannforbruket kan enten være målt eller stipulert ut fra bebyggelsens størrelse. Det er ikke tillatt å fastsette minimumsgebyrer. Dersom årsgebyret beregnes ut fra stipulert forbruk, skal det stipulerte forbruket i størst mulig grad tilsvare reelt forbruk.

Hvis vannforbruket stipuleres, skal for boligeiendommer bebyggelsens areal legges til grunn, da dette antas å gi best uttrykk for vannforbruket over en lengre periode.

Kommunen avgjør selv om tidligere arealberegninger skal benyttes, eller om det skal foretas ny beregning. Kommunen må i den kommunale forskriften redegjøre for de beregningsprinsippene som ligger til grunn for å fastslå stipulert forbruk for ulike bruksareal. Det kan tas hensyn til bebyggelsens art og bruk, samt eiendommens størrelse og beskaffenhet. Prinsipielt gjelder at vannmengde inn = avløpsmengde ut.

Både kommunen og den enkelte gebyrpliktige kan kreve at årsforbruket skal fastsettes ut fra målt forbruk. Den enkelte gebyrpliktige må selv bekoste slik måling, og målingen må utføres med vannmåler etter kommunens anvisning.

5.2.2 Eiendom som ikke brukes som bolig (næring mv.)

For næringseiendom og andre eiendommer som ikke brukes som bolig, er hovedregelen at årsforbruket, eventuelt den variable delen av årsgebyret, beregnes på grunnlag av målt vannforbruk. Er det ikke installert vannmåler, kan det fastsettes særlige regler eller inngås særlige avtaler om beregning av gebyret.

Kommunen har begrenset adgang til å sette lavere gebyrer for disse eiendommene enn det som ville følge av kommunens ordinære beregningsmåte for boligeiendommer. Det er ikke adgang til å fastsette en ren kvantumsrabatt for storforbrukere av vann.

For gartnerier, gårdsbruk og annen virksomhet hvor avløpsmengden avviker vesentlig fra vannforbruket, kan det inngås avtale basert på avvikende avløpsmengde.

Det kan gjøres fradrag for vann som går inn i bedriftens produkter, eller av andre grunner ikke slippes ut i avløpsnett fra næringseiendommer og andre eiendommer nevnt ovenfor.

For eiendom der kommunens kostnader ved vannproduksjonen er vesentlig lavere enn den øvrige vannproduksjonen, kan forbruksgebyret for vann reduseres etter avtale.

Det kan beregnes økt avløpsvannmengde i forhold til målt vannforbruk dersom overvann føres til avløp. For eiendommer med installert sprinkleranlegg kan det gjøres særlige avtaler slik at kommunens kostnader blir dekket.

5.2.3 Fastsettelse av særlige regler

Det kan fastsettes særlige regler for eksempel for bebyggelse som bare er i bruk deler av året, som har et særlig stort areal i forhold til vannforbruk og avløpsmengde eller som har tomt som medfører stort vannforbruk. Andre kriterier, som for eksempel gebyrpliktiges privatøkonomi, antall personer eller antall våtrom i huset, kan ikke legges til grunn for gebyrberegningen. Bestemmelsen gir adgang til å fastsette ulike beregningsmåter for eiendommer med ulik bruk. Dette innebærer ikke at selve prisen per m³ vann/avløp kan settes forskjellig for de ulike eiendommene.

5.2.4 Abonnementsgebyr (fast del i todelt modell)

En eventuell fast del (abonnementsgebyr) skal være stabil og ikke avspeile variasjon i forbruk. Den faste delen av årsgebyret bør ikke hindre den enkelte abonnent i å kunne påvirke eget årsgebyr gjennom å regulere vannforbruket. Ved ressursknapphet kan kommunen vurdere å fastsette gebyret på grunnlag av forbruk alene, det vil si at gebyret bare er basert på en forbruksavhengig variabel del.

Generelt er det vanlig at den faste delen gjenspeiler de faste kostnadene (typisk kapitalkostnader) knyttet til tjenesten. Samtidig anbefales det at abonnementsgebyret ikke overstiger 50 % av årsgebyrinntektene. Dette for å fremme vannsparing.

5.2.5 Ulike gebyrsatser

Utgangspunktet er at de samme gebyrsatsene skal gjelde i hele kommunen. Følgende unntak gjelder:

1. Tilknytningsgebyret kan differensieres avhengig av om den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller andre former for opparbeidelseskostnader for tekniske anlegg som er utført etter planer godkjent av kommunen. Regler om differensierte gebyrsatser må fastsettes i kommunens forskrift.
2. Det kan fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytning- og årsgebyr dersom et vann- eller avløpsanlegg eller større enhet av dette medfører vesentlig høyere eller lavere kostnader enn de øvrige. Det kan kun fastsettes lavere gebyrsatser dersom kostnadene med å forsyne forbrukerne med vann i et vannforsyningsområde er mindre kostbart enn i et annet vannforsyningsområde i kommunen. Med gebyrsats menes kostnad per måleenhet for årsgebyr eller tilknytningsgebyr. Forbrukerkjøpsloven gir imidlertid forbruker mulighet til å kreve et passende prisavslag på levert vann dersom vannkvaliteten er dårlig i perioder.
3. Det kan videre fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytnings- og årsgebyr for ulike boligkategorier, der det er ulike kostnader forbundet med betjening av ulike boligkategorier. For eksempel kan det fastsettes lavere gebyrsatser for blokkleiligheter på bakgrunn av at kostnadene med ledningsnett er lavere per boenhet for disse boligkategoriene enn for mer spredte boligheter.
4. Det kan fastsettes høyere gebyrsats for avløpsvann som er mer forurenset enn vanlig kommunalt avløpsvann, og som det koster kommunen mer å behandle.

Begrensninger som fremgår ovenfor gjelder ikke fordelingen av den faste delen av årsgebyret ved bruk av todelt gebyrordning.

5.2.6 Andre forhold

Kommunen kan ikke ilegge tilleggsgebyr eller øke gebyrsatsen ved manglende etterlevelse av pålegg. Imidlertid kan kommunen kreve dekket faktiske direkte kostnader som kommunen har pga. manglende etterlevelse av pålegg knyttet til den enkelte eiendom.

Ved omlegging eller utbedring av avløpsledninger kan kommunen kreve at eier av tilknyttet stikkledning foretar tilsvarende omlegging eller utbedring.

Unnlater gebyrpliktig å etterkomme pålegg om utbedring av lekkasjer som medfører forurensing kan det fastsettes tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fastsettes i henhold til *forurensningslovens* § 73. Kommunen har myndighet til å vedta tvangsmulkt på de områdene hvor de etter loven og forskrifter ellers har forurensningsmyndighet. Tvangsmulkten skal ha en størrelse som gjør det ulønnsomt å ikke følge kravet. Innkrevd tvangsmulkt tilfaller staten. Se § 9-8 i forslag til ny forskrift.

Om renteplikt ved for sen betaling eller tilbakebetaling av vann- og avløpsgebyrer gjelder reglene i *lov 6. juni 1975 nr. 29 om eidegdomsskatt til kommunane* § 26 tilsvarende. Forfalt krav på årsgebyr er sikret med pant i eiendommen etter *panteloven* § 6-1.

6 Gjeldende lokal forskrift

Gjeldende forskrift i Karmøy kommune heter *Forskrift for vann- og avløpsgebyrer* og er hjemlet i *lov av 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter*. Forskriften ble vedtatt av Karmøy kommunestyre 1. januar 2003.

6.1 Tilknytningsgebyr

Dagens tilknytningsgebyr faktureres for bebygd eiendom eller ved førstegangsoppføring av bygg på eiendom, som blir tilknyttet offentlig vann- og/eller avløpsnett. Engangsgebyret er likt for alle abonnenter innen hver brukerkategori og skal betales ved første gangs tilknytning. Tabell 15 under viser tilknytningsgebyret for 2022.

Tilknytningsgebyr 2022	Enhet	Vann inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Engangsgebyr for tilknytning	kr/eiendom	8.750	11.375

Tabell 15 - Tilknytningsgebyr 2022

6.2 Årsgebyr

Etter gjeldende forskrift betaler vann- og avløpsabonnentene i Karmøy kommune et todelt årsgebyr. Dette innebærer at abonnentene belastes et fastgebyr, uavhengig av forbruk, og et variabelt ledd som er fastsatt på grunnlag av målt eller stipulert forbruk. Tabell 16 under viser abonnements- og forbruksgebyret for Karmøy kommune i 2022.

Forbruks- og abonnementsgebyr 2022	Enhet	Vann inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Fastgebyr	kr/eiendom	1.865	2.925
Forbruksgebyr	kr/m ³	9,49	18,65

Tabell 16 - Forbruks- og abonnementsgebyr 2022

Stipulert forbruk er basert på beregningen av bruksareal i henhold til NS-3940 og en omregningsfaktor som fastsettes i gebyrregulativet hvert år. For boliger med bruksareal opptil 186 m², multipliseres bruksarealet med 0,9 for å beregne vann- og avløpsforbruket i 2022. Boliger mellom 186 og 300 m² bruksareal betaler alle på grunnlag av 186 m². Boliger over 300 m² får først et fratrekk på 114 m², før arealet multipliseres med 0,9. For fritidsboliger er omregningsfaktoren 0,3.

Tabell 17 under viser eksempler på årsgebyr for målt og stipulert forbruk for bolig- og fritidseiendommer.

Årsgebyr 2022	m ³	Vann inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Stipulert forbruk - Fritid 90 m ²	27	2.121	3.429
Stipulert forbruk - Bolig 100 m ²	90	2.719	4.604
Stipulert forbruk - Bolig 200 m ²	167	3.454	6.047
Målt forbruk - Fritid	25	2.102	3.391
Målt forbruk - Bolig	100	2.814	4.790
Målt forbruk - Bolig	150	3.289	5.723

Tabell 17 - Årsgebyr 2022

7 Arbeidsgruppen

Forslag til ny forskrift for vann og avløp er utarbeidet av teknisk etat i Karmøy kommune. Momentum Solutions AS har vært sparringspartner.

Målsetningen med arbeidet har vært å lage en forskrift som er rettferdig, tydelig og fleksibel. Rettferdig: Gebyrene skal gjenspeile de ulike brukergruppenes kostnadsnivå på best mulig måte. Tydelig: Forskriften skal være lett å lese og håndheve med klart og forståelig språk uten uklare, eller vanskelige, formuleringer. Fleksibel: Forskriften henviser til årlige kommunestyrevedtak for gebyrenes størrelse.

Teknisk etat, Karmøy kommune.